
ברסלב
דפוס מוהרא"ש
לְמוּד יוֹמִי
משניות
זהר
בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א
יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה
פרשת
סוכות תשפ"ו
ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק ח

א. אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל טְהוֹרָה, וּמִקְוָאוֹתֶיהָ טְהוֹרִים. מִקְוָאוֹת הָעַמִּים שֶׁבְּחוּצָה־לָאָרֶץ - כְּשֵׁרִים לְבַעֲלֵי קְרָיִין, אֲפִלּוּ נִתְמַלְּאוּ בְּקִילוֹן. שֶׁבְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל: שֶׁחוּץ לַמִּפְתָּח - כְּשֵׁרִים אַף לַנִּדּוֹת. מִלִּפְנִים מִן הַמִּפְתָּח - כְּשֵׁרִים לְבַעֲלֵי קְרָיִין, וּפְסוּלִין לְכָל הַטְּמֵאִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הַקְּרוֹבִים לָעִיר וְלַדֶּרֶךְ - טְמֵאִים מִפְּנֵי הַכְּבִיסָה. וְהָרְחוֹקִים - טְהוֹרִים: ב. אֵלּוּ בַּעֲלֵי קְרָיִין שֶׁהֵם צְרִיכִין טְבִילָה: רָאָה מַיִם חֲלוּקִים אוֹ עֲכוּרִים, בַּתְּחִלָּה - טָהוֹר. בָּאֶמְצַע וּבַסּוֹף - טָמֵא. מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף - טָהוֹר. לְבָנִים וְנִמְשָׁכִים - טָמֵא. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: לְבָנִים כָּעֲכוּרִים: ג. הַמַּטִּיל טִפִּין עָבוֹת מִתּוֹךְ הָאַמָּה - טָמֵא, דִּבְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָא. הַמְהַרְהֵר בַּלַּיְלָה וְעָמַד וּמָצָא בְּשָׂרוֹ חַם - טָמֵא. הַפּוֹלֶטֶת זֶרַע בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי - טְהוֹרָה, דִּבְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: פְּעָמִים שֶׁהֵם אַרְבַּע עוֹנוֹת, פְּעָמִים שֶׁהֵם חֲמֵשׁ, פְּעָמִים שֶׁהֵם שֵׁשׁ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לְעוֹלָם חֲמֵשׁ: ד. נְכְרִית שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע מִיִּשְׂרָאֵל - טְמֵאָה. בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע מִנָּכְרִי - טְהוֹרָה. הָאִשָּׁה שֶׁשִּׁמְּשָׁה בֵּיתָהּ, וְיָרְדָה וְטָבְלָה, וְלֹא כִּבְּדָה אֶת הַבַּיִת - כְּאִלּוּ לֹא טָבְלָה. בַּעַל קֶרִי שֶׁטָּבַל וְלֹא הִטִּיל אֶת הַמַּיִם, כְּשֶׁיַּטִּיל אֶת הַמַּיִם - טָמֵא. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: בַּחוֹלֶה וּבַזָּקֵן - טָמֵא. בַּיֶּלֶד וּבַבְּרִיא - טָהוֹר: ה. נִדָּה שֶׁנָּתְנָה מָעוֹת בְּפִיהָ וְיָרְדָה וְטָבְלָה - טְהוֹרָה מִטַּמְאָתָהּ, אֲבָל טְמֵאָה הִיא עַל גַּב רֻקָּהּ. נָתְנָה שְׁעָרָהּ בְּפִיהָ, קָפְצָה יָדָהּ, קָרְצָה שִׁפְתוֹתֶיהָ - כְּאִלּוּ לֹא טָבְלָה. הָאוֹחֵז בְּאָדָם וּבַכֵּלִים וּמַטְבִּילָן - טְמֵאִין. וְאִם הֵדִיחַ אֶת יָדוֹ בַּמַּיִם - טְהוֹרִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: יְרֵפָּה, כְּדֵי שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם מַיִם. בֵּית הַסְּתָרִים, בֵּית הַקְּמָטִים - אֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶן מַיִם:

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק ט

א. אֵלּוּ חוֹצְצִין בָּאָדָם: חוּטֵי צֶמֶר, וְחוּטֵי פִּשְׁתָּן, וְהָרְצוּעוֹת שֶׁבְּרֹאשֵׁי הַבָּנוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שֶׁל צֶמֶר וְשֶׁל שֵׂעָר אֵינָם חוֹצְצִין, מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם בָּאִין בָּהֶם: ב. קִלְקֵי הַלֵּב וְהַזָּקֵן, וּבֵית הַסְּתָרִים בָּאִשָּׁה, לִפְלוּף שֶׁחוּץ לָעַיִן, וְגֶלֶד שֶׁחוּץ לַמַּכָּה, וְהָרְטִיָּה שֶׁעָלֶיהָ, וּשְׂרָף הַיָּבֵשׁ, וְגִלְדֵי צוֹאָה שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ, וּבָצֵק שֶׁתַּחַת הַצִּפָּרֶן, וְהַמִּלְמוּלִין, וְטִיט הַיָּוֵן, וְטִיט הַיּוֹצְרִים, וְגֵץ יְוָנִי. אֵיזֶהוּ טִיט הַיָּוֵן? זֶה טִיט הַבּוֹרוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים מ, ג): "וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שָׁאוֹן מִטִּיט הַיָּוֵן". טִיט הַיּוֹצְרִין - כְּמַשְׁמָעוֹ. רַבִּי יוֹסֵי מְטַהֵר בְּשֶׁל יוֹצְרִין, וּמְטַמֵּא בְּשֶׁל מָרֵקָה. וְגֵץ יְוָנִי - אֲלוּ יִתְדוֹת הַדְּרָכִים, שֶׁאֵין טוֹבְלִין בָּהֶן, וְלֹא מַטְבִּילִין אוֹתָן. וּשְׁאָר כָּל הַטִּיט - מַטְבִּילִין בּוֹ כְּשֶׁהוּא לַח. וְלֹא יִטְבֹּל בְּאָבָק שֶׁעַל רַגְלָיו. לֹא יִטְבֹּל אֶת הַקֶּמְקוּם בַּפֶּחָמִין, אֶלָּא אִם־כֵּן שִׁפְשֵׁף: ג. אֵלּוּ שֶׁאֵין חוֹצְצִין: קִלְקֵי הָרֹאשׁ, וּבֵית הַשָּׁחִי, וּבֵית הַסְּתָרִים

בְּאִישׁ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה, כָּל הַמַּקְפִּיד עָלָיו - חוֹצֵץ. וְשֶׁאֵין מַקְפִּיד עָלָיו - אֵינוֹ חוֹצֵץ: ד. לִפְלוּחַ שֶׁבָּעַיִן, וְגֶלֶד שֶׁעַל הַמַּכָּה, וּשְׂרָף הַלַּח, וְלִכְלוּכֵי צוֹאָה שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ, וְצוֹאָה שֶׁתַּחַת הַצִּפָּרֶן, וְצִפָּרֶן הַמְדֻלְדֶּלֶת. כְּשׁוּת שֶׁל קָטָן - לֹא טָמֵא וְלֹא מְטַמֵּא. קְרוּם שֶׁעַל הַמַּכָּה - טָמֵא וּמְטַמֵּא: ה. אֵלּוּ חוֹצְצִין בַּכֵּלִים: הַזֶּפֶת, וְהַמּוֹר, בִּכְלֵי זְכוּכִית - בֵּין מִבִּפְנִים בֵּין מִבַּחוּץ, עַל הַשִּׁלְחָן וְעַל הַטַּבְלָה וְעַל הַדַּרְגָּשׁ, עַל הַנְּקִיִּים - חוֹצְצִין. עַל הַבְּלוּסִין - אֵינָן חוֹצְצִין. עַל מִטּוֹת בַּעַל־הַבַּיִת - חוֹצֵץ. וְעַל שֶׁל עָנִי - אֵינוֹ חוֹצֵץ. עַל אִכּוּף שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת - חוֹצֵץ. וְעַל שֶׁל זַקְקִין - אֵינוֹ חוֹצֵץ. וְעַל הַמַּרְדַּעַת - חוֹצֵץ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: עַד כְּאִסָּר הָאִיטַלְקִי: ו. עַל הַבְּגָדִים: מִצַּד אֶחָד - אֵינוֹ חוֹצֵץ. מִשְּׁנֵי צְדָדִין - חוֹצֵץ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: אַף מִצַּד אֶחָד. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שֶׁל בַּנָּאִים - מִצַּד אֶחָד. וְשֶׁל בּוּר - מִשְּׁנֵי צְדָדִין: ז. מִטְפַּחַת שֶׁל זָפְתִּין וְשֶׁל יוֹצְרִין וְשֶׁל מְפַסְּלֵי אִילָנוֹת - אֵין חוֹצְצִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף שֶׁל קַיָּצִין, כַּיּוֹצֵא בָּהֶן. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַמַּקְפִּיד עָלָיו - חוֹצֵץ. וְשֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד עָלָיו - אֵינוֹ חוֹצֵץ:

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק י

א. כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהִכְנִיסָן שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּן, אוֹ שֶׁהִכְנִיסָן כְּדַרְכָּן וְלֹא מֵרְקָן, אוֹ שֶׁמֵּרְקָן וְנִשְׁבְּרוּ - הֲרֵי אֵלּוּ חוֹצְצִין. כְּלִי שֶׁהִטְבִּילוֹ דֶּרֶךְ פִּיו - כְּאִלּוּ לֹא טָבַל. הִטְבִּילוֹ כְּדַרְכּוֹ בְּלֹא זְבוּרִית - עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ. כְּלִי שֶׁהוּא צַר מִכָּאן וּמִכָּאן וְרָחָב מִן הָאֶמְצַע - אֵינוֹ טָהוֹר, עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ. צְלוֹחִית שֶׁפִּיהָ שׁוֹקֵעַ - אֵינָהּ טְהוֹרָה, עַד שֶׁיְּנַקְּבֶנָּה מִצִּדָּהּ. קַלְמָרִין הֶדְיוֹטוֹת - אֵינָהּ טְהוֹרָה, עַד שֶׁיְּנַקְּבֶנָּה מִצִּדָּהּ. וְקַלְמָרִין שֶׁל יוֹסֵף הַכֹּהֵן הָיְתָה נְקוּבָה בְּצִדָּהּ: ב. הַכַּר וְהַכֶּסֶת שֶׁל עוֹר - הֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָּהֶם הַמַּיִם. כֶּסֶת עֲגֻלָּה, וְהַכַּדּוּר, וְהָאִמּוּם, וְהַקְּמֵיעַ, וְהַתְּפִלָּה - אֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָּהֶם הַמַּיִם. זֶה הַכְּלָל: כֹּל שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא - טוֹבְלִים סְתוּמִים: ג. אֵלּוּ שֶׁאֵינָם צְרִיכִים שֶׁיָּבוֹאוּ בָּהֶם הַמַּיִם: קִשְׁרֵי הֶעָנִי, וְהַנִּימִין, וְחֻבֶּט שֶׁל סַנְדָּל, וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ בִּזְמַן שֶׁהִיא חוֹצָה, וְשֶׁל זְרוֹעַ בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת, וְאָזְנֵי הַחֻמֶּת, וְאָזְנֵי הַתַּרְמוּל: ד. אֵלּוּ שֶׁהֵם צְרִיכִים שֶׁיָּבוֹאוּ בָּהֶן הַמַּיִם: הַקֶּשֶׁר שֶׁבַּפִּרְקָסִים שֶׁבַּכָּתֵף, וְשָׂפָה שֶׁל סָדִין - צָרִיךְ לְמַתֵּחַ, וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ חוֹצָה, וְשֶׁל זְרוֹעַ בִּזְמַן שֶׁהִיא עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת, וּשְׁנָצִין שֶׁל סַנְדָּל. וּבְגָדִים שֶׁהִטְבִּילָן מְכֻבָּסִין - עַד שֶׁיְּבַעְבְּעוּ. הִטְבִּילָן נְגוּבִין - עַד שֶׁיְּבַעְבְּעוּ וְיָנוּחוּ מִבַּעְבּוּעָן: ה. כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהֵם אֲרֻכִּין וְעָתִיד לְקַצֵּץ - מַטְבִּילָן עַד מְקוֹם הַמִּדָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כֻּלּוֹ. שַׁלְשֶׁלֶת דִּלִי גָּדוֹל - אַרְבָּעָה טְפָחִים, וְשֶׁל קָטָן - עֲשָׂרָה, מַטְבִּילָן עַד

מְקוֹם הַמִּדָּה, רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כָּל הַטַּבַּעַת. הַחֻבֶּל שֶׁהוּא קָשׁוּר בְּקֻפָּה - אֵינוֹ חִבּוּר, אֶלָּא אִם־כֵּן תָּפַר: ו. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵין מַטְבִּילִין חַמִּין בְּצוֹנֵן וְלֹא צוֹנֵן בְּחַמִּין, לֹא יָפִים בָּרָעִים וְלֹא רָעִים בְּיָפִים. בֵּית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מַטְבִּילִין. כְּלִי שֶׁהוּא מָלֵא מַשְׁקִין וְהִטְבִּילוֹ - כְּאִלּוּ לֹא טָבַל. מָלֵא מֵי רַגְלַיִם - רוֹאִים אוֹתָם כְּאִלּוּ הֵם מַיִם. מָלֵא מֵי חַטָּאת - עַד שֶׁיִּרְבּוּ הַמַּיִם עַל מֵי חַטָּאת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֲפִלּוּ כְּלִי מַחֲזִיק כּוֹר, וְאֵין בּוֹ אֶלָּא רְבִיעִית - כְּאִלּוּ לֹא טָבַל: ז. כָּל הָאֲכָלִין מִצְטָרְפִין לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה בְּכַחֲצִי פְרָס. כָּל הַמַּשְׁקִין מִצְטָרְפִין לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה בִּרְבִיעִית. זֶה חֹמֶר בְּשׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִים מִבַּמִּקְוֶה: שֶׁעָשׂוּ בּוֹ שְׁאָר הַמַּשְׁקִין כַּמַּיִם: ח. אָכַל אֲכָלִים טְמֵאִים, וְשָׁתָה מַשְׁקִים טְמֵאִים, טָבַל וֶהֱקִיאָן - טְמֵאִים, מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן טְהוֹרִים בַּגּוּף. שָׁתָה מַיִם טְמֵאִים, טָבַל וֶהֱקִיאָם - טְהוֹרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵם טְהוֹרִים בַּגּוּף. בָּלַע טַבַּעַת טְהוֹרָה, נִכְנַס לְאֹהֶל הַמֵּת, הִזָּה וְשָׁנָה וְטָבַל וֶהֱקִיאָהּ - הֲרֵי הִיא כְּמוֹת שֶׁהָיְתָה. בָּלַע טַבַּעַת טְמֵאָה - טוֹבֵל וְאוֹכֵל בִּתְרוּמָה. הֱקִיאָהּ - טְמֵאָה וְטִמְאַתּוּ. חֵץ שֶׁהוּא תָּחוּב בָּאָדָם: בִּזְמַן שֶׁהוּא נִרְאֶה - חוֹצֵץ. וְאִם אֵינוֹ נִרְאֶה - טוֹבֵל וְאוֹכֵל בִּתְרוּמָתוֹ:

נִשְׁלְמָה מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק א

א. שַׁמַּאי אוֹמֵר: כָּל הַנָּשִׁים דַּיָּן שַׁעְתָּן. הִלֵּל אוֹמֵר: מִפְּקִידָה לִפְקִידָה, וַאֲפִלּוּ לְיָמִים הַרְבֵּה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא כִּדְבְרֵי זֶה וְלֹא כִּדְבְרֵי זֶה; אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת מִמַּעֲטַת עַל יַד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה, וּמִפְּקִידָה לִפְקִידָה מִמַּעֲטַת עַל יַד מֵעֵת לְעֵת. כָּל אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ וֶסֶת - דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ. וְהַמְשַׁמֶּשֶׁת בְּעִדִּים - הֲרֵי זוֹ כְּפִקִּידָה, וּמְמַעֶטֶת עַל יַד מֵעֵת לְעֵת וְעַל יַד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה: ב. כֵּיצַד דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ? הָיְתָה יוֹשֶׁבֶת בַּמִּטָּה וַעֲסוּקָה בְּטָהֳרוֹת, וּפָרְשָׁה וְרָאֲתָה - הֵיא טְמֵאָה וְכֻלָּן טְהוֹרוֹת. אַף־עַל־פִּי שֶׁאָמְרוּ: 'מִטַּמְאָה מֵעֵת לְעֵת' - אֵינָהּ מוֹנָה אֶלָּא מִשָּׁעָה שֶׁרָאֲתָה: ג. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אַרְבַּע נָשִׁים דַּיָּן שַׁעְתָּן: בְּתוּלָה, מְעֻבֶּרֶת, מֵנִיקָה, וּזְקֵנָה. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֲנִי לֹא שָׁמַעְתִּי אֶלָּא בְּתוּלָה, אֲבָל הֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר: ד. אֵיזוֹ הִיא בְּתוּלָה? כֹּל שֶׁלֹּא רָאֲתָה דָּם מִיָּמֶיהָ, אַף־עַל־פִּי שֶׁנִּשּׂוּאָה. מְעֻבֶּרֶת? מִשֶּׁיִּוָּדַע עִבָּרָהּ. מֵנִיקָה? עַד שֶׁתִּגְמֹל אֶת בְּנָהּ. נָתְנָה בְּנָהּ לְמֵנִיקָה, גְּמָלַתּוּ אוֹ מֵת - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: מִטַּמְאָה מֵעֵת לְעֵת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ: ה. אֵיזוֹ הִיא זְקֵנָה? כֹּל שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת סָמוּךְ לְזִקְנָתָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: כָּל אִשָּׁה שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת - דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מְעֻבֶּרֶת וּמֵנִיקָה שֶׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶן שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת - דַּיָּן שַׁעְתָּן: ו. וּבַמֶּה אָמְרוּ דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ? בִּרְאִיָּה רִאשׁוֹנָה. אֲבָל

בַּשְּׁנִיָּה - מְטַמְּאָה מֵעֵת לְעֵת. וְאִם רָאֲתָה הָרִאשׁוֹנָה מֵאֶנֶס, אַף הַשְּׁנִיָּה דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ: ז. אַף־עַל־פִּי שֶׁאָמְרוּ: דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ׳ - צְרִיכָה לִהְיוֹת בּוֹדֶקֶת; חוּץ מִן הַנִּדָּה וְהַיּוֹשֶׁבֶת עַל דַּם טֹהַר. וּמְשַׁמֶּשֶׁת בְּעִדִּים; חוּץ מִיּוֹשֶׁבֶת עַל דַּם טֹהַר, וּבְתוּלָה שֶׁדָּמֶיהָ טְהוֹרִים. וּפַעֲמַיִם צְרִיכָה לִהְיוֹת בּוֹדֶקֶת: בַּשַּׁחֲרִית וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת, וּבְשָׁעָה שֶׁהִיא עוֹבֶרֶת לְשַׁמֵּשׁ אֶת בֵּיתָהּ. יִתְרָה עֲלֵיהֶן כֹּהֲנוֹת - בְּשָׁעָה שֶׁהֵן אוֹכְלוֹת בַּתְּרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף בִּשְׁעַת עֲבָרָתָן מִלֶּאֱכֹל בַּתְּרוּמָה:

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק ב

א. כָּל הַיָּד הַמַּרְבָּה לִבְדֹּק בַּנָּשִׁים - מְשֻׁבַּחַת. וּבָאֲנָשִׁים - תִּקָּצֵץ. הַחֵרֶשֶׁת וְהַשּׁוֹטָה וְהַסּוּמָא וְשֶׁנִּטְרְפָה דַּעְתָּהּ: אִם יֵשׁ לָהֶן פְּקִחוֹת - מְתַקְּנוֹת אוֹתָן, וְהֵן אוֹכְלוֹת בַּתְּרוּמָה. דֶּרֶךְ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל - מְשַׁמְּשׁוֹת בִּשְׁנֵי עִדִּים, אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לָהּ. הַצְּנוּעוֹת - מְתַקְּנוֹת לָהֶן שְׁלִישִׁי לְתַקֵּן אֶת הַבַּיִת: ב. נִמְצָא עַל שֶׁלּוֹ - טְמֵאִין וְחַיָּבִין קָרְבָּן. נִמְצָא עַל שֶׁלָּהּ אוֹתְיוֹם - טְמֵאִין וְחַיָּבִין קָרְבָּן. נִמְצָא עַל שֶׁלָּהּ לְאַחַר זְמָן - טְמֵאִים מִסָּפֵק, וּפְטוּרִים מִן הַקָּרְבָּן: ג. אֵיזֶהוּ אַחַר זְמָן? כְּדֵי שֶׁתֵּרֵד מִן הַמִּטָּה וְתָדִיחַ פָּנֶיהָ. וְאַחַר־כָּךְ - מְטַמְּאָה מֵעֵת לְעֵת, וְאֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶת בּוֹעֲלָהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אַף מְטַמְּאָה אֶת בּוֹעֲלָהּ. וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי עֲקִיבָא בְּרוֹאָה כֶּתֶם - שֶׁמְּטַמְּאָה אֶת בּוֹעֲלָהּ: ד. כָּל הַנָּשִׁים בְּחֶזְקַת טָהֳרָה לְבַעֲלֵיהֶן. הַבָּאִין מִן הַדֶּרֶךְ - נְשֵׁיהֶן לָהֶן בְּחֶזְקַת טָהֳרָה. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: צְרִיכָה שְׁנֵי עִדִּים עַל כָּל תַּשְׁמִישׁ וְתַשְׁמִישׁ, אוֹ תְּשַׁמֵּשׁ לְאוֹר הַנֵּר. בֵּית־הִלֵּל אוֹמְרִים: דַּיָּהּ בִּשְׁנֵי עִדִּים כָּל הַלָּיְלָה: ה. מָשָׁל מָשְׁלוּ חֲכָמִים בְּאִשָּׁה: הַחָדָר, וְהַפְּרוֹזְדוֹר, וְהָעֲלִיָּה. דַּם הַחָדָר - טָמֵא. נִמְצָא בַּפְּרוֹזְדוֹר - סְפֵקוֹ טָמֵא, לְפִי שֶׁחֶזְקָתוֹ מִן הַמָּקוֹר: ו. חֲמִשָּׁה דָּמִים טְמֵאִים בָּאִשָּׁה: הָאָדוֹם, וְהַשָּׁחוֹר, וּכְקֶרֶן כַּרְכּוֹם, וּכְמֵימֵי אֲדָמָה, וְכַמָּזוּג. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אַף כְּמֵימֵי תִלְתָן, וּכְמֵימֵי בָּשָׂר צָלִי. וּבֵית־הִלֵּל מְטַהֲרִין. הַיָּרֹק - עֲקַבְיָא בֶּן מַהֲלַלְאֵל מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִים. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: אִם אֵינוֹ מְטַמֵּא מִשּׁוּם כֶּתֶם - מְטַמֵּא מִשּׁוּם מַשְׁקֶה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: לֹא כָךְ וְלֹא כָךְ: ז. אֵיזֶהוּ אָדֹם? כִּדַם הַמַּכָּה. שָׁחוֹר? כַּחֶרֶת. עָמֹק מִכֵּן - טָמֵא. דֶּהֱה מִכֵּן - טָהוֹר. וּכְקֶרֶן כַּרְכּוֹם? כַּבְּרוּר שֶׁבּוֹ. וּכְמֵימֵי אֲדָמָה? מִבִּקְעַת בֵּית כֶּרֶם, וּמִצִּיף מַיִם. וְכַמָּזוּג? שְׁנֵי חֲלָקִים מַיִם, וְאֶחָד יַיִן, מִן הַיַּיִן הַשָּׁרוֹנִי:

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק ג

א. הַמַּפֶּלֶת חֲתִיכָה: אִם יֵשׁ עִמָּהּ דָּם - טְמֵאָה. וְאִם לָאו - טְהוֹרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ - טְמֵאָה: ב. הַמַּפֶּלֶת כְּמִין קִלְפָּה, כְּמִין שַׂעֲרָה, כְּמִין עָפָר, כְּמִין יַבְחוּשִׁים אֲדֻמִּים: תַּטִּיל לַמַּיִם, אִם נִמּוֹחַ - טְמֵאָה. וְאִם לָאו -

טְהוֹרָה. הַמַּפֶּלֶת כְּמִין דָּגִים, חֲגָבִים, שְׁקָצִים, וּרְמָשִׂים: אִם יֵשׁ עִמָּהֶם דָּם - טְמֵאָה. וְאִם לָאו - טְהוֹרָה. הַמַּפֶּלֶת מִין בְּהֵמָה, חַיָּה וָעוֹף, בֵּין טְמֵאִין בֵּין טְהוֹרִים: אִם זָכָר - תֵּשֵׁב לְזָכָר. וְאִם נְקֵבָה - תֵּשֵׁב לִנְקֵבָה. וְאִם אֵין יָדוּעַ - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקֵבָה; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כֹּל שֶׁאֵין בּוֹ מִצּוּרַת אָדָם - אֵינוֹ וָלָד: ג. הַמַּפֶּלֶת שָׁפִיר מָלֵא מַיִם, מָלֵא דָּם, מָלֵא גְּנוּנִים - אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת לְוָלָד. וְאִם הָיָה מְרֻקָּם - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקֵבָה: ד. הַמַּפֶּלֶת סַנְדָּל אוֹ שִׁלְיָא - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקֵבָה. שִׁלְיָא בַּבַּיִת - הַבַּיִת טָמֵא. לֹא שֶׁהַשִּׁלְיָא וָלָד, אֶלָּא שֶׁאֵין שִׁלְיָא בְּלֹא וָלָד. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: נְמוֹק הַוָּלָד עַד שֶׁלֹּא יָצָא: ה. הַמַּפֶּלֶת טֻמְטוּם, וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקֵבָה. טֻמְטוּם וְזָכָר, אַנְדְּרוֹגִינוֹס וְזָכָר - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקֵבָה. טֻמְטוּם וּנְקֵבָה, אַנְדְּרוֹגִינוֹס וּנְקֵבָה - תֵּשֵׁב לִנְקֵבָה בִּלְבָד. יָצָא מְחֻתָּךְ אוֹ מְסֹרָס: מִשֶּׁיָּצָא רֻבּוֹ - הֲרֵי הוּא כַּיָּלוּד. יָצָא כְּדַרְכּוֹ: עַד שֶׁיֵּצֵא רֹב רֹאשׁוֹ. וְאֵיזֶהוּ רֹב רֹאשׁוֹ? מִשֶּׁתֵּצֵא פַּדַּחְתּוֹ: ו. הַמַּפֶּלֶת וְאֵין יָדוּעַ מַה הוּא - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקֵבָה. אֵין יָדוּעַ אִם וָלָד הָיָה אִם לָאו - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקֵבָה וְלִנְדָּה: ז. הַמַּפֶּלֶת לְיוֹם אַרְבָּעִים - אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת לְוָלָד. לְיוֹם אַרְבָּעִים וְאֶחָד - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקֵבָה וְלִנְדָּה. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: יוֹם אַרְבָּעִים וְאֶחָד - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְדָּה. יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד - תֵּשֵׁב לְזָכָר וְלִנְקֵבָה וְלִנְדָּה, שֶׁהַזָּכָר נִגְמָר לְאַרְבָּעִים וְאֶחָד, וְהַנְּקֵבָה לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֶחָד בְּרִית הַזָּכָר וְאֶחָד בְּרִית הַנְּקֵבָה - זֶה וָזֶה לְאַרְבָּעִים וְאֶחָד:

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק ד

א. בְּנוֹת כּוּתִים - נִדּוֹת מֵעַרִיסָתָן. וְהַכּוּתִים מְטַמְּאִים מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן, מִפְּנֵי שֶׁהֵן בּוֹעֲלֵי נִדּוֹת, וְהֵן יוֹשְׁבוֹת עַל כָּל דָּם וָדָם. וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ, וְאֵין שׁוֹרְפִין עֲלֵיהֶם אֶת הַתְּרוּמָה, מִפְּנֵי שֶׁטְּמֵאָתָן סָפֵק: ב. בְּנוֹת צְדוֹקִין: בִּזְמַן שֶׁנָּהֲגוּ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי אֲבוֹתֵיהֶן - הֲרֵי הֵן כַּכּוּתִיּוֹת. פָּרְשׁוּ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי יִשְׂרָאֵל - הֲרֵי הֵן כְּיִשְׂרְאֵלִיּוֹת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: לְעוֹלָם הֵן כְּיִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁיִּפְרְשׁוּ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי אֲבוֹתֵיהֶן: ג. דַּם נְכִרִית וְדַם טָהֳרָה שֶׁל מְצֹרָעַת - בֵּית־שַׁמַּאי מְטַהֲרִים. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: כְּרֵקָה וּכְמֵימֵי רַגְלֵיהָ. דַּם יוֹלֶדֶת שֶׁלֹּא טָבְלָה - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: כְּרֵקָה וּכְמֵימֵי רַגְלֵיהָ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ. וּמוֹדִים בְּיוֹלֶדֶת בְּזוֹב - שֶׁהִיא מְטַמְּאָה לַח וְיָבֵשׁ: ד. הַמַּקְשָׁה - נִדָּה. קָשְׁתָה שִׁלְשָׁה יָמִים בְּתוֹךְ אַחַד עָשָׂר יוֹם, וְשָׁפְתָה מֵעֵת לְעֵת וְיָלְדָה - הֲרֵי זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב, דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לַיְלָה וָיוֹם, כְּלֵילֵי שַׁבָּת וְיוֹמוֹ. שֶׁשָּׁפְתָה מִן הַצַּעַר, וְלֹא מִן הַדָּם: ה. כַּמָּה הוּא קְשׁוּיָה? רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אַפְלוּ אַרְבָּעִים וַחֲמִשִּׁים יוֹם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: דַּיָּהּ חֲדָשָׁה. רַבִּי

יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים: אֵין קְשׁוּי יוֹתֵר מִשְּׁתֵּי שַׁבָּתוֹת: ו. הַמַּקְשָׁה בְּתוֹךְ שְׁמוֹנִים שֶׁל נְקֵבָה: כָּל דָּמִים שֶׁהִיא רוֹאָה - טְהוֹרִים, עַד שֶׁיֵּצֵא הַוָּלָד. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר: וּמַה בְּמָקוֹם שֶׁהֶחְמִיר בְּדַם הַשִּׁפִּי - הֵקֵל בְּדַם הַקְּשִׁי; מָקוֹם שֶׁהֵקֵל בְּדַם הַשִּׁפִּי - אֵינוֹ דִּין שֶׁנָּקֵל בְּדַם הַקְּשִׁי? אָמַר לָהֶן: דַּיּוֹ לַבָּא מִן הַדִּין לִהְיוֹת כַּנִּדּוֹן, מַמָּה הֵקֵל עָלֶיהָ? מִטֻּמְאַת זִיבָה, אֲבָל טִמְּאָה טֻמְאַת נִדָּה: ז. כָּל אַחַד עָשָׂר יוֹם בְּחֶזְקַת טָהֳרָה. יָשְׁבָה לָהּ וְלֹא בָדְקָה: שָׁגְגָה, נֶאֱנְסָה, הֵזִידָה וְלֹא בָדְקָה - טְהוֹרָה. הִגִּיעַ שְׁעַת וֶסְתָּהּ וְלֹא בָדְקָה - הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אִם הָיְתָה בְּמַחֲבֵא, וְהִגִּיעַ שְׁעַת וֶסְתָּהּ, וְלֹא בָדְקָה - הֲרֵי זוֹ טְהוֹרָה, מִפְּנֵי שֶׁחֲרָדָה מְסַלֶּקֶת אֶת הַדָּמִים. אֲבָל יְמֵי הַזָּב וְהַזָּבָה וְשׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם - הֲרֵי אֵלּוּ בְּחֶזְקַת טֻמְאָה:

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן אֲבוּהּ, בְּעִידָנָא דַּהֲווֹ יִשְׂרָאֵל קְשִׁיטִין וְזַכָּאִין וְעָבְדִין זְכוּ, וְלָא הֲווֹ רְתִיתִין יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא יַעֲקֹב לְחוּדֵיהּ. בְּדֵין טָבָאן דְּעָבְדִין, הֲוָה לְמֶעְבַּד לְהוֹ טָבָאן סַגִּיאִין דָּא בְּדָא.

מְדַחֲבוּ, וְאִתְגְּלִיאוּ עַל חוֹבֵיהוֹן, וְעַל עוֹבָדֵיהוֹן בִּישִׁין, לָא הֲווֹ סָבְלִין יָתֵיהּ, דְּלָא יֵהָוֵיִין לְעַלְמָא, בְּקוּשְׁטָא עַל חוֹבֵיהוֹן, וְעַל דָּא אִתֵּי מְכִילְתָּא דְּרַחֲמֵי וְדִינָא לְחוּד, יִשְׂרָאֵל, וְיַהֲבִית יַתְהוֹן בְּאַרְעָא גָּלוּתְהוֹן.

יָאוֹת בָּעֵי בְּרִי, אֲבָל אִינִישׁ מִסְתַּכֵּל וְיִנְדַּע יָתֵיהּ, יַעֲקֹב דְּמִתְלַף עִם וַיְחִי, קַדֵּשׁ. וְעַל דְּנָא רָזָא אָמְרִין, יַעֲקֹב בָּחַר יָתֵיהּ סַפִּירָא בְּכוּרְסֵי יְקָרָא.

רִבִּי שִׁמְעוֹן פְּתַח וַאֲמַר, (ישעיה נ"ז) וְאֶת דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב נִדְכָּאִים. לֵב נִדְכָּאִים: דָּא יַעֲקֹב, כְּד"א, תְּחוֹת מִן דַּרְגָּא נְחִיתַת עֲלוֹהִי נְבִיאִין בִּרְכָאן בְּמִצְרַיִם.

תָּנָא א"ר אַבָּא, לְבָא חָמָא, דְּיַעֲקֹב דַּהֲוָה בְּמִצְרַיִם לֵית נְבוּאָתֵיהּ מַעֲלִיוּתָא. אַרְעָא סַגִּיאָה.

תָּא חֲזֵי, לָא זָכֵי לְבָרְכָא לְחַד מִבְּנוֹהִי, וְלָא הֲוָה בִּידֵיהּ רוּחָא לְבָרְכָא, אֶלָּא בְּמִצְרַיִם, כַּד בָּרִיךְ יַתְהוֹן כָּל חַד וְחַד בְּרָזָא. וְרָזָא (בראשית מ"ב) וַיַּרְא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֶׁבֶר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִתְרָאוּ. תָּא חֲזֵי, דְּלָא אִיתְיְהִיבַת נְבוּאָתָא, אֶלָּא לְתִבִּירֵי לִבָּא, כְּד"א רִדּוּ שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ לָנוּ מִשָּׁם וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, תְּחוֹת כָּרְסֵי יְקָרָא קַדִּישָׁא, יַעֲקֹב סַפִּיר, דְּאִיהִי מְכִילְתָּא דִּדִינָא לְסִטְרֵיהּ, אָתָא אָמַר (שם ל"ב) לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעִם אֲנָשִׁים וַתּוּכָל. אַתְּ מַשְׁפַּח, דְּיַעֲקֹב חָזָא לְסִטְרֵיהּ מְכִילְתָּא דִּדִינָא, וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת פְּנוּאֵל וגו', וְרָזָא דְּמִלָּה (ירמיה ו') אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנָּטוּ צִלְלֵי עֶרֶב.

רִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר, כַּד אִתְגְּלִיאוּ מִן יְרוּשְׁלֵם, וְאַעְדִיאוּ תִּדִירָא, וְסָאִיב מְסַנְאָה יַת הֵיכָלָא, בְּעִדָּנָא הַהִיא לָא סוֹבְלַת מַלְכוּתָא לְיִשְׂרָאֵל עַל חוֹבֵיהוֹן, אֶלָּא יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּהִיא מִתְּרֵי גִּיסָא: רַחֲמֵי וְדִינָא.

וּמִלָּה דְּלֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, כַּד אִתְפְּרִישׁ בְּסִבִּירֵיהּ, יִשְׂרָאֵל יַעֲקֹב עִלָּאָה דָּא מִן דָּא, וּבְגִינֵהוֹן הֲוָה חוּטְרָא דְמשֶׁה גְּלִיפָא מִתְּרֵין סִטְרוֹי מִשְׁמֵיהּ קַדִּישָׁא, חַד רַחֲמֵי בְּדִינָא, וְחַד דִּינָא בְּדִינָא.

וְרָזָא (במדבר כ"ג) לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל, מִדַּאֲנַן בְּגָלוּתָא, דְּחִיקָן בֵּין שָׁנְאֵי, וְאִסְתַּלִּיקַת מַטְרוֹנִיתָא מִן מַלְכָּא, וְאִתְרְחֵיקַת מִנֵּיהּ, הוּא יַשְׁרֵי שְׁכִינְתָּא בֵּינָנָא וְיִפְרְקִינָנָא, וְרָזָא (ישעיה מ"ד) כֹּה אָמַר ה' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ ה' צְבָאוֹת. וַיְחִי חַי, כֹּה אָמַר ה' הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדוֹם רַגְלָי.

בְּגִין עִלָּאָה, שְׁתֵּ"י רַגְלֵי חַי, לִי' רַבְּתָא י' זְעִירְתָּא, לְח' תִּיו, וּ"י לְוֹ', וּ"ד לִי', הֲדָא הוּא דְּנָפִיק מֵעִלָּאָה.

תְּחוֹת פָּרְסִיָּה יְקָרָא, מֵאֵבֶן טָבָא, בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, הַיְינוּ דִּכְתִיב וְנָגַף ה' אֶת מִצְרַיִם וגו', ב' פְּרִישָׁא. כִּי טַל אוֹרוֹת טַלֶּךָ א' פְּרִישָׁא.

וּבְגִין דָּא מִתְלַף כַּחֲדָא, ב' פְּרִישָׁא גָּלוּתָא, א' פְּרִישָׁא קַדְמַיְיתָא. תָּא חֲזֵי, מַאי דִּכְתִיב בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנֵלְכָה בְּאוֹר ה', בְּגָלוּתָא, אַתְוָון דְּאִתְגְּזַר עֲלֵיהוֹן, עַל חוֹבֵיהוֹן, בְּקוּשְׁטָא בְּדִינָא הֲווֹ, בְּאוֹרַיְיתָא תַּקָּנְתָּא, וְתִפְקוּן מִן חַמְרָא טִינָא, דְּהִיא גָּלוּתָא, וְתַהֲכוּ לְנַהֲרָא דַּיי'.

א' ר"ץ בָּאָרֶץ, אִתְצַפֵּי אָתָא בְּתִיגְנָא דְּסִיפְרָא דְּאוֹרַיְיתָא. וְאִינוּן אִתְפַּלְגִין בָּאָרֶץ, לְא' ר"ץ. אַתְּ מַשְׁכַּח בְּתִיגְנָא דְּסִפְרָא דְּאוֹרַיְיתָא, ר"ץ מִתְלַפְּין כַּחֲדָא גָּלוּתָא. מַאי גָּלוּתָא דְּמִצְרָאֵי אַרְבַּע מְאָה שְׁנִין הֲוָה אָמַר לְאַבְרָהָם, דִּיהֵא גָּלוּתָא לִבְנוֹהִי בְּמִצְרָאֵי, וְכִי חֲוֵית מָנֵיתָא יַתְהוֹן מָאתָן וּתְשְׁעִין שְׁנִין הֲווֹ.

תָּא חֲזֵי וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים. ר"ש פְּתַח וַאֲמַר, (ישעיה ז') הִנֵּה הָעַלְמָה הָרָה וְיוֹלֶדֶת בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ עִמָּנוּאֵל, עִדּוּי וְלֵידָה, דְּאִתְמְלֵי לְגַלְוְיָאן, וְעָקְתָן סַגְיִאין, וְעֵדֶן בִּישִׁין, וְאע"ג דִּיהוֹ בְּאִלֵּין מַטְרוֹנִיתָא אִזְדַּעְזַעַת וְאִתְרַחֲקַת מִן בַּעְלָהּ, תְּהֵא עִמָּנָא בְּגָלוּתָא, בֶּן מֵאָה וְעֶשֶׂר הֲוָה גְּלוּפָא דְּאִתּוֹסַף, יִתְרֵעִי לְמֵימַר וַהֲוָה עָבַר מִן גָּלוּתָא מֵאָה וְעֶשֶׂר שְׁנִין, וּמָאתָן וּתְשְׁעִין, הֲוֵי אַרְבַּע מְאָה שְׁנִין, וְלָא אִתְמְנֵי גָּלוּתָא דְּיַעֲקֹב, אֶלָּא מִדְּמִית יוֹסֵף, וְהַיְינוּ דָּא ע"ג דָּא דַּאֲמַר וּמֵעֵת הוּסַר הַתָּמִיד וְלָתֵת שִׁקּוּץ שׁוֹמֵם וגו'.

וַיְחִי יְמֵי יַעֲקֹב שְׁנֵי חַיָּיו שֶׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמְאַת שָׁנָה,
הָכָא רָזָא בְּגָלוּתָא בְּמִנְיָינָא, תִּקּוּנְתָּא יְהוֹן בְּנַיָּיא
דְּאִתְגַּלְיָין בְּמִכְיָלְתָּא דְּדִינָא, תְּלָתָא גַּלְוָון, קַדְמָאָה דְּמִצְרָאֵי,
דְּאִתְמְתַל בְּשִׁבַע שְׁנִין. רִבִּי חִיָּיא פְּתַח וַאֲמַר, (שיר ב') הִשְׁבַּעְתִּי
אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת וגו'.

ר' שִׁמְעוֹן אֲמַר, מֵהָכָא, (ירמיה ל"א) מֵרָחוֹק ה' נִרְאָה לִי
וְאַהֲבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךְ וגו', הָכָא רָזָא בְּגָלוּתָא תַּקַּנְתָּא
יְהוֹן בְּנוֹהִי דְּיִשְׂרָאֵל, מִשְׁתְּרֵי גַּלְיָיא, וְיִתְרְעֵי לְמֵימַר, יְהוֹן
בְּנַיָּא קַדִּישָׁא, דְּאִתְגַּלְוָון עַל חוֹבֵיהוֹן בְּדִינָא שְׁנִין סַגִּיאִין
יְהֵא, (ויקרא כ"ו) שֶׁבַע כְּחַטֹּאתֵיכֶם, (בראשית ד') כִּי שִׁבְעָתַיִם יוּקַם
קָיִן, בְּגָלוּתָא קַדְמָאָה דְּמִצְרָאֵי, דְּהִיא זְעֵירָא.

תִּנְיָינָא, גָּלוּתָא דְּשׁוּפְטִים, דְּאִתְמְתַל לְאַרְבָּעִים שְׁנִין, בְּשִׁבַע
דְּאִינְהוּ סַגִּיאֵי מִנֵּיהּ.

תְּלִיתָאֵי, גָּלוּתָא דַּאנַן בֵּיהּ, אַרִיכָא, דְּאִתְמְתַל לִמְאָה שְׁנִין,
לְאַרְבְּעִין. וְהַיְינוּ דְּגַלִּי עִלָּאָה דְּאָמַר (דניאל י"ב) וּמֵעֵת
הוּסַר הַתָּמִיד וְלָתֵת שִׁקּוּץ שׁוֹמֵם וגו'.

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת. רִבִּי חִזְקִיָּה אֲמַר, חֲמָא דָּא
עַקְתָּא דְּגָלוּתָא, דַּהֲוָה עָרְעָן לִבְנוֹהִי, קְרִיבָא
אַנַפְשֵׁיהּ וּדְחִיקַת לְמָמָת, לָא אִשְׁתָּאַר חַי, כַּד הֲוָה נָחֵית
מַדְרְגִין, בְּדִיל חוֹבֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, לָא נָחֵית עִמְּהוֹן בְּגָלוּתָא,
זַכָּאָה חוּלְקֵהוֹן, דְּאִי לָא נָחֵית עִמְּהוֹן בְּגָלוּתָא, אִשְׁתָּאַרָן
בֵּינֵי עַמְמַיָּא, וְאַתְּ אֲמַרְתְּ (ישעיה ו') מַדּוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ
קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה. וְאֵין עוֹנֶה: דָּא יִשְׂרָאֵל, בָּאתִי וְאֵין
אִישׁ: דָּא שְׁכִינָה. הַקָּצוֹר קָצְרָה יָדִי מִפְּדוֹת וְאִם אֵין בִּי
כֹּחַ לְהַצִּיל הֵן בְּגַעֲרָתִי אַחֲרִיב יָם אָשִׂים נְהָרוֹת מִדְבָּר,

קב"ה יְהַב חוּלָקָא לְיִשְׂרָאֵל, דְּלָא יִשְׁלוֹט רַבְרְבָנָא אָחֳרָא בְּהוֹן, נָחֲתוּ לְגָלוּתָא שְׁכִינְתָּא עִמְּהוֹן וְהוּא דָּחֵיק מִמַּטְרוֹנִיתָא.

וַיִּקְרָא לִבְנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, חָקַר יַת בְּנוֹהִי כְּלְהוֹן, וַאֲמַר לְהוֹן, עַקְתָן סַגִּיאִין, בִּישִׁין רַבְרְבִין, חָמִית לְמֵיעַל לְבֵּרִיכוֹן אַשְׁכְּחָן רַחֲמֵי עִלָּאֵי.

וְאִי אַתּוּן בָּעָאן לְמֵיפַק מִכָּל עָקְתָא, קַיְימוּ לִי, וַהֲבוּ בֵּינָא רִבּוֹן עָלְמָא וְתַעַבְדוּן קְשׁוֹט וְדִינָא, וְתֶהֱוֵי כַּאֲבָהַתְכוֹן, וּפַקִּידִי בְּכָל דָּר וְדָר דְּיֵיתֵי בַּתְרֵיכוֹן, וְאִי אַתּוּן בָּעָאן לְמֵעְבַּד הָכֵי, תִּפְקוּן מִכָּל עַקְתָא דְּיֵיתֵי עֲלֵיכוֹן.

רִבִּי שִׁמְעוֹן אֲמַר, (עמוס ה') וְהַצִּיגוּ בַּשַּׁעַר מִשְׁפָּט אוּלַי יֶחֱנַן ה' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת שְׁאֵרִית יוֹסֵף. דְּאִתְקְרִיאוּ בְּנוֹהִי יִשְׂרָאֵל כְּלְהוֹן יוֹסֵף.

וְאִי תַּעַבְדוּן הָכֵי, לָא תִּקְבְּרוּן חַד מִן בְּרֵי, אֶלָּא אִתֵּי תִּתּוּבוּן לְאַרְעֲכוֹן בִּשְׁלָמָא.

הה"ד (בראשית כ"ד) שִׂים נָא יָדְךָ תַּחַת יֶרְכִּי, מַהוּ יָדְךָ. פִּתְחָ וַאֲמַר (תהלים מ"ה) חֲגוֹר חַרְבְּךָ עַל יָרֵךְ גִּבּוֹר הוֹדְךָ וַהֲדָרֶךָ, סַיְיפָא דְּקַאי בַּהּ חֶסֶד וֶאֱמֶת, תְּרֵין סְפִירָן סְפִירָן, וְלָא שָׁבְקִין דָּא לְדָא, וְע"ד אָמַר חֶסֶד וֶאֱמֶת יְקַדְּמוּ פָּנֶיךָ, (איכה ד') פְּנֵי ה' חִלְּקָם, וְאִי הַוּוֹ טָבָאן בְּנוֹהִי, וַעֲבִידוּ מַה דְּקָיְימוּ, לָא מִית חַד מִבְּנַיְיהוּ בְּמִצְרָאֵי, דְּכָל טַב וְטַב דְּגָזִיר שְׁמָא דְּאֱלָהָא עַל אֱינָשָׁא, לָא הֲוֵי, אֶלָּא עַל דִּיהוֹן טָבִין, וְאִי לָא, לָא, כְּמָה דַּאֲמַר דָּוִד, (מלכים א' ב') לְמַעַן יָקִים ה' אֶת דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלַי לֵאמֹר אִם יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת דַּרְכָּם לָלֶכֶת לְפָנַי בֶּאֱמֶת. וְאִי לָא, לָא מַיְיתֵי בִּרְכָאן דַּאֲמַר עֲלֵיהוֹן

תָּא חֲזֵי, כַּמָּה הוּא עָדִיף רוּחָא דְּאַבָּא מֵרוּחָא דְּבְרָא, דְּרוּחָא דְּאַבָּא הוּא רוּחָא דִּבְרָא, רוּחָא מֵרוּחָא סָלְקָא, וְאִי סַיְּיעַת אֲוִירָא אָחְרָא בְּרוּחָא, לָא נָפִיק שְׁלִים, [דף רג ע"א] דְּהָא חָסִיר הוּא, בְּהַאי אֲוִירָא, וְהַיְינוּ (ירמיה ב') פֶּרֶא לְמֵד מִדְבָּר בְּאַוַּת נַפְשָׁהּ שָׁאֲפָה רוּחַ.

תָּנָא (ויקרא ע"ה ב') רַב הַמְנוּנָא סָבָא אָזַל לְקַפּוֹטְקָיָא, עָאל לְקַמַּייהוּ, רַב יֵיסָא סָבָא, א"ל בְּמַאי עַסְקִיתוּ, וַוי לֵיהּ, וַוי לְנַפְשֵׁיהּ, אִי אִשְׁתְּלַף רוּחָא דְּמִסְאֲבָא דְּאִשְׁתַּכַּח עִמֵּיהּ, וְאוֹרִית לֵיהּ לִבְרִיהּ, וְהַאי אִיהוּ דִּקְב"ה לֵית לֵיהּ חוּלָקָא, שָׁבִיק לֵיהּ חוּלָקָא שָׁבִיק לֵיהּ לְשִׁיצָאָה לֵיהּ לְעַלְמָא דְּאָתֵי, א"ל מַנ"ל הָא, א"ל הָכָא אוֹלִיפְנָא, דְּהַאי יְרוּתָא בִּישְׁתָּא, אַחְסְנִין כֻּלְּהוּ בְּנוֹי אִי לָא יִתּוּבוּן, דְּהָא לֵית מִלָּה קָיְימָא קַמֵּי תְּשׁוּבָה. וַאֲנָא הָכֵי אוֹלִיפְנָא, דְּהָא אַסְוָותָא דָּא, יַהֲבוּ לִי זִמְנָא חָדָא, דַּהֲוֵינָא רְשִׁים בְּאַנְפַּי, וְיוֹמָא חַד הֲוֵינָא אָזֵיל בְּאָרְחָא, וְעַרְעָנָא בְּחַד זַכָּאָה, וְעַל יְדוֹי אִתְעֲבַר מִנָּאי, הַהוּא רְשִׁימָא, א"ל מַה שְׁמָךְ, א"ל אֶלְעָזָר, וְקָרִינָא לֵיהּ אֶלְעָזָר אָחְרָא, א"ל בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּחַמֵּינָא לָךְ, זַכָּאָה חוּלָקָךְ בְּעַלְמָא דֵּין, וּבְעַלְמָא דְּאָתֵי.

וַיֹּאמֶר הִשְׁבִּעָה לִי וגו'. רִבִּי חִזְקִיָּה פָּתַח וַאֲמַר, (ישעיה ס"ב) נִשְׁבַּע ה' בִּימִינוֹ וּבִזְרוֹעַ עֻזּוֹ, קַיֶּים קב"ה, דְּיִפּוֹק לְיִשְׂרָאֵל מִן גָּלוּתָא דְּלֶהוֹן, וְדָא קַיֶּים לְהוֹן, קַיֶּים, דְּלָא יִשְׁבּוֹק לוֹן בְּאַרְעָא שַׁנְאֵיהוֹן.

(בראשית ל"ב) **וַיֹּאמֶר** שַׁלְּחֵנִי כִּי עָלָה הַשַּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלֵּחֲךָ כִּי אִם בֵּרַכְתָּנִי. מַאן בֵּרַכְתָּנִי. יְהַב לוֹן גָּלוּתָא, וְקַיֶּים לוֹן, דְּיִפְקוּן מִנֵּיהּ.

תָּנָא, זַמִּין קב"ה לִבְרִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּיהוֹן כָּל חַד וְחַד תְּחוֹת כָּרְסְיֵהּ, וְיהוֹן מַעֲלַיִין מִכָּל עִלָּאֵי, בְּגִין דָּא תִּשְׁפַּח וא"ו אֲרִיכָא, קַיְּים קב"ה לִשְׁלֵמוּתָא דְּוֹ' דְּר"א וּבְגִין שִׁתָּא וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה, סְגִיד יִשְׂרָאֵל, דְּלֵיתֵי מְשִׁיחָא, בְּסוֹף מְנַיְּינָא דָּא, וְתִשְׁרֵי שְׁכִינְתָּא עִמְּהוֹן.

וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חוֹלֶה וגו'. מַתְנִיתִין, א"ר חִזְקִיָּה, לָא אִתָּא קְרָא לְאַשְׁמוּעִינָן דְּעָבַד, אֶלָּא אִתָּא קְרָא לְאַתְיָא מַה דְּיֵהֲוֵי בְּסוֹף גָּלוּתָא, כָּל אִלֵּין לְסוֹף מְנַיְּינָא דְּאִתְמְנֵי, צַבִּי לְמֵימַר דְּיֵיתֵי מְשִׁיחָא, וְיֵימָא לֵיהּ אֲבוּךְ דְּבִשְׁמַיָּא בָּהֵיל לְסַבַּר אַפָּךְ, סָפִין לְקַצָּא דְּמְשִׁיחָא, יְהֵא רַעֲוָא מִן אֱלָהָא דִּשְׁמַיָּא, דְּיִסַּב בְּרִיהּ דְּאַסְגִּיאוּ בְּגָלוּתָא, וּמְדְּאִתְנַשְּׁיאוּ בְּהוֹ, דְּנָשֵׁי יַתְהוֹן קב"ה בְּחוֹבֵיהוֹן בְּקוּשְׁטָא.

כַּד אָתָא רִבִּי אַבָּא אֲמַר, לָאו לְדַרְשָׁא קָא אַתֵינָא, חֲשׁוֹב רָזָא דְּמִלְּתָא (שם ל') יוֹסֵף ה' לִי בֵּן אַחֵר, כִּדְפָרִישְׁנָא לְעֵיל, הַאי שְׁמֵיהּ קַדִּישָׁא בְּיוֹסֵף, יה"ו יאמַר, הָא אֲבוּךְ מָארֵי עַלְמָא דְּאָתֵי, לְמֶעְבַּד טָבָא לִבְרֵיהּ, דְּיִפְקוּן מִן גָּלוּתָא דִּלְהוֹן, וְאִי אַתְּ לָא רָעֵי בְּקוּשְׁטָךְ, רְבוּעָא ידו"ד אֶחָד יַעֲבֵד יָתָךְ, וְיִדְעֵי דְּתֵיתוּב מַטְרוֹנִיתָא לְאַתְרָא.

דְּאַבְהָתָנָא אִינוּן רְתִיכִין דִּלְעֵילָּא, וַיַּעַל אֱלֹקִים מֵעַל אַבְרָהָם, אַבְהָן שׁוֹקֵי עַלְמָא, (מיכה ז') תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם, תָּנָא דְּיֵיתֵי מְשִׁיחָא.

רִבִּי יוֹסֵי פָּתַח וַאֲמַר, (זכריה י"ד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִוָּדַע לַה' לֹא יוֹם וְלֹא לָיְלָה וְהָיָה לְעֵת עֶרֶב יִהְיֶה אוֹר, רוֹצֶה לְמֵימַר, תְּרִין מְעַרְעִין בִּישִׁין דְּאָתָן לְבִנּוֹהִי לְמֶהֱוֵי

בְּגָלוּתָא בְּאַרַע שַׁנְאֵיהוֹן, וְלָא יִסְתְּכֵי בְּהוֹן, כַּמָּה שְׁנִין סַגִּיאִין, עַל חוֹבֵיהוֹן בְּקוּשְׁטָא, הָכֵי יְזַנַּח יַתְהוֹן בְּאַרַע שַׁנְאֵיהוֹן. וְיִסַּב בְּנַיְיהוּ דְּאַרַע לְהוֹן בִּישִׁין אִלֵּין, וְיַדְבֵּר לְהוֹן לַאֲרַע טַב כְּפֵירוּשָׁא דְּקָרָא.

וַהֲוָה תְּרֵי רַבְרְבָן סַגִּיאִין מַעַלְיָיאן הֲוָה מְטַרְקָן תְּחוֹת כָּרְסֵי יְקָרָא, דְּאַפַּטְרוֹפָּא דְּיִשְׂרָאֵל מְכִילָתָא חַמִישָׁאָה, בְּדִיל דְּיְהוֹן בְּגָלוּתָא כָּל עִדָּנָא הָדֵין, וְאַרַע דְּנָשֵׁי יַתְהוֹן בְּאַרַע שַׁנְאֵיהוֹן.

וְהוּא תְּרִין מְכִילָתָן, בִּתְרִין סָפִין, נָפַק חָדָא וּמַלִּיל לְקַבֵּל רִבּוֹן עָלְמָא, וְיָהִיב לֵיהּ רְשׁוּ דִּימַלֵּל כָּל מַאן דְּבָעֵי, וְחָזֵי בְּיִשְׂרָאֵל מִן גִּיסָא חָדָא לְמִגְזַר בְּהוֹן בְּיִשְׂרָאֵל, דְּיִפְקוּן מִן גָּלוּתָא, בְּדִין אַבָּהַתְהוֹן. וּמִן גִּיסָא אַחֲרִינָא, רָעָא לְמִגְזַר עֲלֵיהוֹן, בְּדִיל חוֹבֵיהוֹן, דַּאֲמָרוּ עֲלַיְיהוּ בִּישָׁא סַגִּיאָה הָא דְּ מְכִילָתָן, וְלָא הֲוָה בְּהוֹן מְכִילָתָא חֲמִישָׁאָה אַפַּטְרוֹפָּא דְּיִשְׂרָאֵל, וּמַלִּילוּ כָּל דְּרָעוּ.

[דף ריג ע"ב] עַד דְּמָטָא לְוָותְהוֹן מְכִילָתָא חֲמִישָׁאָה, וַהֲוָה בְּכָרְסֵי יְקָרָא מִן שְׁמָא קַדִּישָׁא, וַאֲמַר עַל בְּנוֹהִי דְּיִשְׂרָאֵל טַב, וְלָא הֲווֹ רַתְיִין תְּרִין מְכִילָתָן קַמַּיְיתָא לְמַלָּלָא קָמֵיהּ, בְּדִין מְכִילָתָא חֲמִישָׁאָה, דְּאִתְמַתַּל לְלֵילְיָא, וּנְפַק לְנְהוֹרָא דְּלָהוֹן, וְע"ד פְּתַח, וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִוָּדַע לַה' לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה וְהָיָה לְעֵת עֶרֶב יִהְיֶה אוֹר.

תָּנְיָא (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה, וְהָתָם אָמַר וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם, וְקַשְׁיָא דְּיִדֵיהּ אַדִּידֵיהּ, אָתָא רִבִּי אֶלְעָזָר לְר"ש אֲבוֹי, וא"ל אַבָּא מָארִי, מַאי דָּא, א"ל, מִבְּרֵאשִׁית עַד ו' דּוֹרוֹת בָּרָא יְדוֹ"ד

אֶחָד, צָבֵי לְמֵימַר, ו' דִּשְׁמֵיהּ, יְהַב בֵּיהּ רוּחַ חָכְמָה, עַד הָכָא לָא הֲוָה מִנְדַּע מַהוּ חִשֵּׁךְ. קָם רִבִּי אֶלְעָזָר וְנָשַׁק יְדוֹי דַּאֲבוֹי.

קָם ר' אַבָּא וּשְׁאַל, מַאי חִשֵּׁךְ. אִסְתַּחַרוּ חַבְרַיָּא וְלָא מָטוּ מַאי דְּשָׁאֲלוּ, עַבָּדוּ עוֹבָדָא, וּמָטָא קָלָא מִן קֶדֶם רִבּוֹן עַלְמָא, בְּהָא קְרָא, (איוב י') אֶרֶץ עֵיפָתָה וגו' צַלְמָוֶת וְלֹא סְדָרִים, וַתּוֹפַע כְּמוֹ אוֹפֶל, גֵּיהִנֹּם מִקַּמֵּי דְּאִתְבְּרֵי עַלְמָא, הֲוָה גָּנִיז לְרַשְׁיעַיָּא, וַוי לְהוֹן לְחַיָּיבַיָּא, דִּיהוֹן כַּד יַעֲבִיד אֱלָהָא יַת אִלֵּין, (ישעיה ס') כִּי הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ יְכַסֶּה אֶרֶץ וַעֲרָפֶל לְאֻמִּים וְעָלַיִךְ יִזְרַח יי' וּכְבוֹדוֹ עָלַיִךְ יֵרָאֶה, זַכָּאָה חוּלְקֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקב"ה לָא בָּרָא לְהוֹן דָּא, (תהלים קמ"ד) אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיי' אֱלֹהָיו.

וַיַּגֶּד לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בִנְךָ יוֹסֵף בָּא אֵלֶיךָ. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר, מַלְאָכָא הוּא, דַּהֲוָה עָתִיד לְמֵימַר טַב עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כַּד יְתִיבוּן לְקב"ה, בְּכָל עָקְתְהוֹן, כַּד יֵיתֵי קְצָא דְּמְשִׁיחָא, בְּכָל עָקְתָא דְּתֵיתֵי עֲלֵיהוֹן, יֵימְרוּן לְמִכְלְתָא בְּרִיךְ אָתֵי לְוָתָךְ, וְיִתְפָּרְקוּן טָבָאי.

זַכָּאָה חוּלְקֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּאִתְקְרִיאוּ בְּנוֹי דְּקב"ה, דְּאִינוּן כְּמַלְאָכַיָּיא, (איוב ל"ח) וַיָּרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים, הוי"ה מַאי.

תָּא חֲזֵי, מִנַּיִן שֶׁקָּרָא קב"ה לְיַעֲקֹב אי"ל, אַתְּ תְּהֵא בְּתַתָּאָה, וַאֲנָא אֶהֱא אֱלָהָא בְּעִלָּאָה, מַאי קָא מַיְירֵי. (בראשית י"ז) וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם, אַבְהָתָן אִינוּן דְּתִיכָּאן דְּקב"ה. תָּנָא, (מיכה ז') תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם, הָא תְּרֵין סְפִירָן, בְּתְרֵין דְּתִיכָּן, רַבְרְבָן עִלָּאִין.

תְּלִיתָאָה יִצְחָק, מַאי (בראשית ל"ב) וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בְּפַחַד אָבִיו יִצְחָק. וּבְגִין פַּחַד יִצְחָק דַּהֲוָה סְפִירָה, וְקב"ה דְּהוּא כְּרְסֵי יְקָרָא רְתִיכָא עִלָּאָה, וּסְפִירָה דְּיִצְחָק הִיא מֵעִלָּאָה, מִפָּרְשָׁא יַתִּיר מִכָּל סְפִירָן דַּאֲבָהָתָא, הה"ד וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בְּפַחַד אָבִיו יִצְחָק.

ר' אַבָּא פְּתַח וַאֲמַר, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי נָחוֹר יִשְׁפְּטוּ בֵּינֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבִיהֶם, וַיִּשָּׁבַע יַעֲקֹב בְּפַחַד אָבִיו יִצְחָק, מַהַאי קְרָא אַתְּ יָכִיל לְמִנְדַּע דָּא.

וַיִּתְחַזֵּק יִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב עַל הַמִּטָּה, וְרָזָא דִּקְרָא, (דניאל י"ב) וּבָעֵת הַהִיא יַעֲמוֹד מִיכָאֵל הַשַּׂר הַגָּדוֹל הָעוֹמֵד עַל בְּנֵי עַמֶּךָ וְהָיְתָה עֵת צָרָה. ר"ש אָמַר, דָּא גְּבוּרַת יְדָא דְּמִיכָאֵל רַבְרְבָא. וַיֵּשֶׁב עַל הַמִּטָּה: כַּמָּה לֵיהּ הַוָה מִקַּדְמַת דְּנָא סְגִיד. לְמַאן הַוָה סְגִיד, סְגִיד לְעַרְסָא, הַוָה עַרְסָא פְּתִיחָא מִנֵּיהּ. לְמָהוֹלְתָּא הַוָה סְגִיד, דְּהָא הַוַת חֲבִיבָא מִינֵּיהּ.

כִּי חִלֵּל יְהוּדָה קֹדֶשׁ ה' אֲשֶׁר אָהֵב וּבָעַל בַּת אֵל נֵכָר, כַּד אִסְתַּלַּק זִיוֵיהּ מִנֵּיהּ עַל חוֹבֵיהוֹן, לָא הַוָה לֵיהּ לְמֵיקַם קַמֵּיהּ, וְאִתְרְכַת מַטְרוֹנִיתָא מִן מַלְכָּא, בְּדֵיל דְּלָא יְכִלָּא לְשַׁבְקָא לָהּ לְבַרְהָא בֵּין עַמִּין לְמִקְטַלְהוֹן, וַהֲוָה בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא הוּא, בְּהָא דִּיהוֹן עַמִּין נוּכְרָאִין מִן עַמֵּיהּ. צָבֵי לְמֵימַר, עָאל שְׁכִינְתָּא בֵּינֵיהוֹן בְּגָלוּתָא, וְעַדְנָא דְּלָא הַוָה בְּאַרְעָא, וְהִיא בַּאֲרַע עַמְּמִין, בְּזִוָּא דְּיִשְׂרָאֵל, אִסְתַּמְרוּ עַמְּמַיָּא דִּי בְסַחֲרָנֵיהוֹן.

תָּאנָא, אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, תְּרֵין רַבְרְבִין הַווּ תְּחוֹת כְּרְסֵי יְקָרָא קַדִּישָׁא, וְהָא שְׁמֵיהּ חַד מֵאִינּוּן, עַרְסָא, דַּהֲוָה שָׁרֵי

בְּגַוֵּיהּ דְּהֵיכָלָא. וְהָא אֲנַן בְּגָלוּתָא, לָא אִשְׁתְּאַר בֵּינָא אֶלָּא דָּא דְּזִינֵיהּ, וְהוּא חָתוּם מִן שְׁמַיָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

הה"ד (שמות כ"ג) הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ מַלְאָךְ לְפָנֶיךָ לִשְׁמָרְךָ וגו', לָא לְמַלָּלָא הָכִי, אֶלָּא עַלְמָא דְּאָתֵי, כַּד פָּרִישְׁנָא בְּאַתְרֵיהּ וְהִיא צְרוּרָא בְּאָרְחָא, אֲנָא שָׁרִינָא שְׁכִינְתָּא בֵּינֵיכוֹן לְנַטְרָא לְכוֹן בְּגָלוּתָא וְהִיא נָטְרַת יַתְכוֹן, עַד [דף ריד ע"א] דְּתֵיתֵי יַתְכוֹן לְאַרְעֲכוֹן, כְּמָה דַּהֲוֵיתוּן מִקַּדְמַת דְּנָא. אֲשֶׁר הֲכִינוֹתִי, מוֹתָבָן הֲוָה מִקַּדְמַת דְּנָא.

דָּא שְׁכִינְתָּא מִן מטטרו"ן. וְאִתְּרַכַּת מַטְרוֹנִיתָא מִן מַלְכָּא, עַד דְּתֵיתוּב לְאַתְרָהָא, וְרָזָא כִּי רַק עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן נִשְׁאָר מִיֶּתֶר הָרְפָאִים הִנֵּה עַרְשׂוֹ עֶרֶשׂ בַּרְזֶל הֲלֹא הִוא בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן, כִּדְפָרִישְׁנָא בְּאַתְרֵיהּ.

וְאָרְחָא, דְּאִתְמְתַל לְגָלוּתָא, נְטַר יַתְהוֹן בְּגָלוּתָא, עַל עַקְתָּא דְּתֵתֵי עֲלֵיכוֹן, עַד דְּייֵתֵי וְייֵעוֹל יַתְכוֹן לְאַרְעָא, דְּקַיִּים לַאֲבָהָתְכוֹן דְּאִתְנַטְרַת.

רַבְרְבָא תְּנִינָא הוּא, דְּהוּא תְּחוֹת כָּרְסֵי קַדִּישָׁא, דְּשָׁרֵי בְּגַוֵּיהּ דְּהֵיכָלָא הוּא נוּרִיאֵל. דְּהָא רַבְרְבָא דְּיִשְׂרָאֵל דְּאִתְמַנֵּי עֲלֵיהוֹן, בְּכָל עִידָּן דַּהֲוֹת מַטְרוֹנִיתָא עִם מַלְכָּא, הֲוָה נָפִיק וְעָאל קָדָמֵיהוֹן, מטטרו"ן. וְהוּא, קָבִיל פּוּלְחָנְהוֹן לְקב"ה, כְּנוּרָא. כַּד אִתְבַּטֵּיל נוּרָא וְאִתְגְּלִיאוּ, אִסְתַּלַּק זִיוֵהּ, וְאִסְתַּלְּקָא מַטְרוֹנִיתָא מִן מַלְכָּא.

ר' שִׁמְעוֹן פָּתַח וַאֲמַר (רות ג') לֵינִי הַלַּיְלָה וְהָיָה בַּבֹּקֶר אִם יִגְאָלֵךְ טוֹב יִגְאָל, אֲמַר ר' יוֹסֵי, שַׁלִּיט רַחֲמֵי עַל דְּנָא.

(בבראשית א') וַיַּרְא אֱלֹקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, טוֹב וְאוֹר שָׁוִין, דְּהוּא מַבּוּעוֹי דְּנַחֲלִין, דְּנָפֵק מִנְּהוֹן יַמָּא וְנַחֲלָא דִּבְעָלְמָא.

תָּנָא אָמַר ר"ש, זְמָנָא חָדָא סָלִיקְנָא וְנָחֵיתְנָא לְאַנְהָרָא בְּמַבּוּעֵי דְּנַחֲלִין, וְסָלִיק בַּתְרָאי ר' אַבָּא, אָמַר לִי בְּמַאי עַסְקִיתוּ, א"ל בְּהַאי קְרָא (קהלת א') דְּכָל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינֶנּוּ מָלֵא, מִזְּוִיהּ אִתְבְּרִיאוּ כָּל רַבְרְבַיָּא דְּמִן עַלְמָא, וּמִן זְוִיהּ אִתְנַבְּיעוּ כָּל נַחֲלַיָּא, נַחֲלַיָּא דְּאִינוּן בְּהַאי קְרָא, דְּלָא מָלֵא בְּהַאי גְּלוּתָא, דְּהָא חֲשׁוֹכָא וַאֲפֵלָה, חַבְּתָא דְּאִמָּא עֲבִיד לְהוּ, וְאִי לָאו, נַחֲלָא לָא עָבִיד לְבַרְתֵּיהּ. הָא לָא הֲוָה שְׁלִים עַד דְּיֵיתֵי גִּיסָא אָחֳרָא, דְּלָא הֲוָה בְּגָלוּתָא.

וּשְׁמָהָן דְּאִתְקְרִיאַת יַד, הֵיא מַבּוּעָא לְכֹלָּא, וְתִשְׁכַּח יַד הוי"ה, (ישעיה נ"ט) הֵן לֹא קָצְרָת יַד הוי"ה, דְּלָא אִדְכַּר יָדָא אֶלָּא בִּשְׁמָא.

אָתָא רִבִּי אֶלְעָזָר, וּשְׁאַל לְר"ש אֲבוּי, וּבְכָה וא"ל, גַּלֵּי לִי הַאי רָזָא אַבָּא מָארִי. א"ל בְּהַאי קְרָא אִתְגְּלִי לָךְ, (שמות י"ז) כִּי יָד עַל כֵּס יָהּ מִלְחָמָה לַיי', כֵּס בְּגִין הוי"ה, שַׁלִּיט רַחֲמֵי עַל דִּינָא. צַבֵּי לְמֵימַר, יְהֵא רַעֲוָא דִּיהֵא לְעַלְמָא בַּאֲתַר גְּבוּרָה, יַד רַבְּתָא דַּהֲוַת בְּמִצְרַיִם, וְאִי לָאו הֲוָו בְּדִינֵי.

וְכַד ייתֵי מְשִׁיחָא, ייתֵי בְּחַדְתּוּ בִּידָא רַבְּתָא, וְיִגַּח קְרָבָא בְּעַמְלֵק. בְּחוֹזֶק יָד הוֹצִיאָךְ ה' מִמִּצְרַיִם, וְכַד ייתֵי שְׁמָא דְּיַד בְּתוֹקְפָא יְדָא לְחוּדֵיהּ, הוּא בְּדִינָא, דְּיִגַּח קְרָבָא בְּעַמְלֵק, לֵיתֵי מְשִׁיחָא. ר' אֶלְעָזָר מְסַיֵּיעַ, (זכריה י"ד) וְיָצָא יי' וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם הָהֵם כְּיוֹם הִלָּחֲמוֹ בְּיוֹם קְרָב.

תָּא חֲזֵי כַּמָּה הִיא יְדָא רַבְּתָא דְּמַטָּא לְהַאי יְדָא עִלָּאָה, וּבְדָא יְדָא נְפָקוּ מִמְּצָרִים, בְּגִין דְּמִנַּיְיהוֹן שָׁוִין, מַנֵּי י׳ לְי׳, ד׳ לְד׳, שָׁוִין דָּא לְדָא, שְׁמָא דְּיָדָא רַבְּתָא, וּשְׁמָא דְּיָדָא עִלָּאָה, דְּיִפְקוּן כַּחֲדָא, אִינּוּן שָׁוִין בְּאַתְוָותְהוֹן דְּמִנַּיְיהוֹן כְּמִנַּיְיהוֹן, דְּקִבְלָא תְּרִין יַד, תְּרִין כַּחֲדָא.

כֵּיצַד לָא אִתְמַנְעוּ דָּא מִן דָּא, וְלָא שָׁוִין. אִתְפְּרַשׁ תְּרִין אִלֵּין דְּבְאַתְוָותְהוֹן יַד סַיְיעָאן בְּעִנְיָנָא, תְּרִין לָא בְּעַיְיהוֹן מִתְפָּרְשׁ. מֵאִלֵּין אִתְבְּרִיאוּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וּדְעִמַּיהּ. (בְּעִגּוּל הָעֶלְיוֹן) י׳ לְי׳, ד׳ לְד׳.

(בְּעִגּוּל ב׳ שֶׁבְּתוֹךְ הָעֶלְיוֹן בִּימִין הָעִגּוּל) י׳ לְי׳, ו׳ לְו׳ לְד׳ ד׳. (וּבִשְׂמֹאלוֹ) לְד׳ ד׳, לְל׳ ל׳, לְת׳ ת׳.

(בְּעִגּוּל ג׳ שֶׁבְּתוֹךְ הַב׳ בִּימִין הָעִגּוּל) ד׳ לְד׳ ל׳ לְל׳ לְת׳ ת׳. (וּבִשְׂמֹאלוֹ) לְל׳ ל׳, לְמ׳ מ׳, לְד׳ ד׳, לְת׳ ת׳, לְו׳ ו׳.

(בְּמֶרְכַּז אֵלּוּ הָעִגּוּלִים) ו׳ לְמַעְלָה, (וּמִתַּחְתָּיו) י״ה י״ה (וּמִתַּחְתֵּיהֶם) שַׁדַּי, (וּמִתַּחְתָּיו) מֶרְכָּבָה דַּאֲבָהָן יִשְׂרָאֵל.

וְאִינּוּן סְפִירָא קַדְמָאָה: דְּהִיא כִּתְרָא עִלָּאָה. תְּנִינָא: בְּכָל מָקוֹם עֵינֵי ה׳ צוֹפוֹת רָעִים וְטוֹבִים. תְּלִיתָאָה: הֵם מְסַיְּעָתָן לְשִׁמָּא חַד ו׳ דַּעֲבַד כַּמָּה אַתְוָון בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם.

[דף ריד ע"כ] וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל יוֹסֵף אֵל שַׁדַּי נִרְאָה אֵלַי בְּלוּז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. ר׳ אַבָּא אָמַר, לוּז דָּא יְרוּשְׁלֵם עִלָּאָה, דְּאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתָּא בֵּינָהָא, אָמַר יַעֲקֹב עִלָּאָה לְתַתָּא, הַב לִי בִּרְכָתָא דְּהוּא בָּעֵי, לְאַנְפֵּישׁ יַתְכוֹן אֲנָא, וּלְמִיתַּן יַת אַרְעָא לִבְנֵיכוֹן. לוּז זוֹ יְרוּשְׁלֵם עִלָּאָה, קב״ה, הַב בִּרְכָתָא

דְּהַוְיָין בִּרְכָה דָּא עַל יְדֵיהּ, בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, אֲבָל בִּרָא, לְאַרְעָא אָחֳרָא, לָא יְהֵא בִּרְכָתָא.

ר' אֶלְעָזָר פְּתַח וַאֲמַר, (משלי כ"ד) מְבָרֵךְ רֵעֵהוּ בְּקוֹל גָּדוֹל בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּם קְלָלָה תֵּחָשֵׁב לוֹ, קב"ה קָרָא לְיִשְׂרָאֵל אַחִים וְרֵעִים, מַאי בִּרְכָתָא יְהַב לוֹן, דִּיהוֹן הַאי עַמָּא דַּכְיָא תְּחוֹת יְדֵיהּ, וּלְמֶהֱוֵי עֲלֵיהוֹן נָטִיר.

וְכָאָה חוּלְקֵהוֹן דְּהַאי עַמָּא דַּכְיָא, דְּהוּא עֲלֵיהוֹן, דְּאִקְרֵי בָּנִים חֲבִיבִים יַתִּיר מֵעִלָּאָה, כְּתִיב (דברים י"ד) בָּנִים אַתֶּם לַה', כֹּלָּא בְּדִיל דָּא. מַאי הוּא, בְּדִיל דְּאִשְׁתְּלִים שְׁמָא בְּחוֹתָמָא דִּלְהוֹן, דְּאִינוּן גְּזִירִין.

תָּא חֲזֵי, בְּאַנְפּוֹי דְּאֵינָשָׁא שְׁמָא דְּקב"ה, וְחַסְרָא יו"ד מִנַּיְהּ, וְלָא אִשְׁתְּלִים, אֶתָּא אַבְרָהָם וְחִבֵּב לְקב"ה, וַא"ל בָּךְ אִשְׁתְּלִים שְׁמָא, וְאִתְגְּזַר, וְאִשְׁתְּלִים שְׁמָא בְּיו"ד דְּמִילָה. בְּאַנְפּוֹי דְּאֵנָשָׁא שי"ן דְּשַׁדַּ"י, וְד', חָסַר יו"ד, אִשְׁתְּלִים בְּיו"ד דְּמִילָה, וּכְדֵין אִקְרוּן בָּנִים לַה', בְּנִין קַדִּישִׁין.

וְכַד מִסְאַבִין לֵיהּ לְהַאי אֶת קַיְּמָא קַדִּישָׁא, וְעָאִיל לֵיהּ לְרִשְׁוּ אָחֳרָא, סָלִיק מִנַּיְהּ הַאי קַדּוּשָׁא דְּחוֹתָמָא, וְהוּא כְּמָה דְּחָרִיב עָלְמָא, וְסָאִיב חוֹתָמָא, דְּאִשְׁתְּלִים בֵּיהּ שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָא הוּא חָרִיב עָלְמָא.

ר' אַבָּא הָוָה אָזִיל מִקַּפּוֹטְקִיָּא, וַהֲוָה עִמֵּיהּ רַבִּי יוֹסֵי, עַד דַּהֲווֹ אָזְלֵי, חָמוּ חַד ב"נ דַּהֲוָה אָתֵי, וּרְשִׁימָא חַד בְּאַנְפּוֹי, אֲבָל וַוי לוֹן לְחַיָּבַיָּא, דִּימוּתוּן בְּלָא תְּשׁוּבָה, דְּלָא יַעְדֵּי מִנַּיְהּ רְשִׁימָא, לָא בְּעָלְמָא דֵּין, וְלָא בְּעָלְמָא דְּאָתֵי.

הודפס לזכות

ולרפואה שלימה ברמ"ח
אבריו ושס"ה גידיו של

ר' מרדכי

בן חנה נ"י

ויחזיר אותו לכוחותיו
שימשיך להפיץ כל ימי חייו.
בעבור שנדבו סכום הגון
להדפסת חוברות לימוד
הבי"ת והמשניות זהר.

הודפס לזכות

יהושע לוי יצחק

בן רות נ"י

ורחל בת לאה תחי'

לרפואה שלימה

ומהירה ונחת דקדושא

מכל יוצאי חלציהם

אמן כן יהי רצון.

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

סוכות

יג	יום ראשון	עלות השחר (72 דק') ... 5:23 נץ החמה ..... 6:35 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:46 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:31	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:26 שקיעה ..... 6:16 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:29	**לימוד יומי:** **בבלי:** זבחים כא **ירושלמי:** סוטה כז **תוספתא:** מעילה ג **נ"ך:** עמוס ה **משניות:** מקואות ח **זהר:** חלק ג עמ' פה-פו	**5**
יד	יום שני הדלקת נרות (40 דק'): 5:35 (20 דק'): 5:55	**ערב סוכות** עלות השחר (72 דק') ... 5:24 נץ החמה ..... 6:36 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:46 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:31	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:26 שקיעה ..... 6:15 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:28	**לימוד יומי:** **בבלי:** זבחים כב **ירושלמי:** סוטה כח **תוספתא:** כלים קמא א **נ"ך:** עמוס ו **משניות:** מקואות ט **זהר:** חלק ג עמ' פז-פח	**6**
טו	יום שלישי מוצ"ח לשיטת ר"ת: 7:27	**סוכות** עלות השחר (72 דק') ... 5:24 נץ החמה ..... 6:36 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:46 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:31	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:26 שקיעה ..... 6:14 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:27	**לימוד יומי:** **בבלי:** זבחים כג **ירושלמי:** סוטה כט **תוספתא:** כלים קמא ב **נ"ך:** עמוס ז **משניות:** מקואות י **זהר:** חלק ג עמ' פט-צ	**7**
טז	יום רביעי	**א' דחוה"מ סוכות** עלות השחר (72 דק') ... 5:25 נץ החמה ..... 6:37 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:46 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:31	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:25 שקיעה ..... 6:13 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:26	**לימוד יומי:** **בבלי:** זבחים כד **ירושלמי:** סוטה ל **תוספתא:** כלים קמא ג **נ"ך:** עמוס ח **משניות:** נדה א **זהר:** חלק ג עמ' צא-צב	**8**
יז	יום חמישי	**ב' דחוה"מ סוכות** עלות השחר (72 דק') ... 5:26 נץ החמה ..... 6:38 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:46 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:31	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:25 שקיעה ..... 6:11 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:24	**לימוד יומי:** **בבלי:** זבחים כה **ירושלמי:** סוטה לא **תוספתא:** כלים קמא ד **נ"ך:** עמוס ט **משניות:** נדה ב **זהר:** חלק ג עמ' צג-צד	**9**
יח	יום שישי הדלקת נרות (40 דק'): 5:30 (20 דק'): 5:50	**ג' דחוה"מ סוכות, הילולא דרבינו ז"ל** עלות השחר (72 דק') ... 5:26 נץ החמה ..... 6:38 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:47 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:32	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:25 שקיעה ..... 6:10 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:23	**לימוד יומי:** **בבלי:** זבחים כו **ירושלמי:** סוטה לב **תוספתא:** כלים קמא ה **נ"ך:** עובדיה א **משניות:** נדה ג **זהר:** חלק ג עמ' צה-צו	**10**
יט	שב"ק מוצש"ק לשיטת ר"ת: 7:22	**שבת קודש חוה"מ סוכות** עלות השחר (72 דק') ... 5:27 נץ החמה ..... 6:39 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:47 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:32	סו"ז תפילה ..... 10:29 חצות היום ..... 12:25 שקיעה ..... 6:09 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:22	**לימוד יומי:** **בבלי:** זבחים כז **ירושלמי:** סוטה לג **תוספתא:** כלים קמא ו **נ"ך:** יונה א **משניות:** נדה ד **זהר:** חלק ג עמ' צז-צח	**11**

בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם אוֹחֵז אֶת אַרְבַּעַת הַמִּינִים וּמְנַעְנֵעַ אוֹתָם, מֵאֹד מֵאֹד מְסֻגָּל
לְבַקֵּשׁ אָז מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁלִּבּוֹ חָפֵץ!

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)